

Sygn. akt SNO 55/17

UCHWAŁA

Dnia 26 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i
prokuratora

w sprawie **R.W.**

sędziego Sądu Apelacyjnego [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2018 r.,

zażalenia, wniesionego przez obrońcę

na uchwałę Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...]

z dnia 21 września 2017 r.,

w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej

utrzymuje w mocy zaskarżoną uchwałę.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] - Sąd Dyscyplinarny uwzględnił wniosek Prokuratora Prokuratury Krajowej i uchwałą z dnia 21 września 2017 r. zezwolił na pociągnięcie Sędziego Sądu Apelacyjnego [...] R. W. do odpowiedzialności karnej ze względu na uzasadnione podejrzenie, że:

1) w dniu 6 lutego 2017 r. [...] zabrał w celu przywłaszczenia cudze rzeczy ruchome, to jest mienie szczegółowo wymienione w sentencji uchwały o łącznej

wartości 2.444,40 zł na szkodę M. Polska sp. z o.o. II spółka komandytowa, to jest o czyn z art. 278 § 1 k.k.;

2) w dniu 4 lutego 2017 r. działając wspólnie i w porozumieniu z E. W. zabrał w celu przywłaszczenia rzeczy ruchome szczegółowo wymienione w sentencji uchwały, czym spowodował straty o łącznej wartości 2.175,00 zł na szkodę M. sp. z o.o. , to jest o czyn z art. 278 § 1 k.k.

Kosztami postępowania Sąd ten obciążył Skarb Państwa.

W uzasadnieniu uchwały Sąd ten uznał, że wniosek prokuratora zasługuje na uwzględnienie, ponieważ uzasadniają go zebrane w sprawie dowody w postaci zeznań świadków, nagrań monitoringu oraz zabezpieczonych przedmiotów wydanych przez sędziego, a nadto pustych opakowań ujawnionych na terenie sklepu i elementów zabezpieczeń - w odniesieniu do zarzutu zawartego w pkt. 1).

W odniesieniu do czynu zarzucanego w pkt. 2) za dowody o szczególnym znaczeniu uznał ten Sąd zeznania świadków, nagranie monitoringu oraz fakt odnalezienia w miejscu zamieszkania Sędziego sprzętu o numerach tożsamy z tymi, jakie były na pustych opakowaniach odnalezionych w sklepie M.

Dowody te ocenił Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji jako przedstawioną we wniosku oskarżyciela wersję wydarzeń uprawdopodobnioną w wyjątkowo wysokim stopniu, podkreślając że materiał zdjęciowy z monitoringu w pełnym zakresie koresponduje z treścią dowodów osobowych.

W konsekwencji Sąd ten uznał, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że Sędzia R. W. dopuścił się czynów karalnych z art. 278 § 1 k.k., noszących w sobie ładunek społecznej szkodliwości w stopniu większym niż znikomy, co uzasadniało zezwolenie na pociągnięcie Sędziego do odpowiedzialności karnej w braku okoliczności i przesłanek uzasadniających stanowisko przeciwne.

Ponadto Sąd Apelacyjny stwierdził, że art. 80 § 2 e) u.s.p. jako przepis odrębny wyłącza odpowiednie zastosowanie w tym zakresie przepisów k.p.k., w tym i art. 117 § 2 k.p.k.

Sąd ten postanowieniem wydanym na posiedzeniu w dniu 21 września 2017 r. (k. 90-91), po wysłuchaniu stanowiska stron, w oparciu o art.170 § 1 pkt.2 i 5 k.p.k. oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii sądowo-psychiatrycznej i

uzasadnił takie swoje orzeczenie w wydanym w sprawie postanowieniu brakiem znaczenia dla rozstrzygnięcia, w przedmiocie wniosku prokuratora, okoliczności mającej być udowodnioną opinią biegłych. Sąd Apelacyjny przyjął, że okoliczności mogące wpływać na ocenę strony podmiotowej czynów objętych wnioskiem nie wymagają badania przez Sąd Dyscyplinarny na obecnym etapie postępowania. Uznał, że oceniany wniosek prokuratora zobowiązuje Sąd Dyscyplinarny do rozpoznania tego wniosku w zakreślonych w nim granicach przedmiotowych i do podjęcia decyzji, czy zgromadzone dowody dostatecznie uprawniają do popełnienia przestępstwa.

Uchwałę Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji zaskarżył w całości obrońca Sędziego zarzucając w zażaleniu obrazę art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. na skutek nieuwzględnienia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii lekarzy psychiatrów na okoliczność, czy obwiniony w chwili popełnienia zarzucanych mu czynów miał zdolność do rozpoznania ich znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem, oraz czy jego aktualny stan zdrowia pozwala mu na udział w postępowaniu.

Ponadto obrońca Sędziego zarzucił w zażaleniu błąd w ustaleniach faktycznych przez ustalenie istnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstw bez uwzględnienia oceny możliwości pokierowania swoim postępowaniem.

Żalący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

W uzasadnieniu zażalenia obrońca akcentuje okoliczność, że Sędzia pozostaje od 8 lutego 2017 r. pod opieką psychiatryczną, w trakcie której zdiagnozowano zaburzenia nawyków i popędów, co wymaga konieczności zweryfikowania tej okoliczności w formie procesowej przed wydaniem uchwały uwzględniającej wniosek.

Na posiedzeniu Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego Prokurator Prokuratury Regionalnej delegowany do Prokuratury Krajowej oraz Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wnieśli o utrzymanie w mocy zaskarżonej uchwały. Z kolei obrońca Sędziego wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie

sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu - Sądowi Dyscyplinarnemu w [...].

Sąd Najwyższy-Sąd Dyscyplinarny uznał zażalenie za niezasadne.

Sformułowane w nim zarzuty naruszenia przepisów art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. skierowane są w istocie bezpośrednio przeciwko wydanemu na posiedzeniu postanowieniu oddalającemu wniosek dowodowy obrońcy, a nie wprost przeciwko zaskarżonej uchwale. Sąd Apelacyjny zasadnie uznał, że okoliczności mogące wpływać na ocenę strony podmiotowej w odniesieniu do czynów objętych wnioskiem prokuratora, a w szczególności zdolności Sędziego do rozpoznania znaczenia tych czynów i pokierowania swoim postępowaniem w chwili ich popełnienia, nie wymagają badania przez Sąd Dyscyplinarny na obecnym etapie postępowania *quasi* dyscyplinarnego.

Trafność tego stanowiska uzasadnia tezę, że okoliczność mająca być udowodniona i wskazana w uzasadnieniu wniosku dowodowego złożonego przez obrońcę nie ma znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia o wniosku Prokuratora, co z mocy stosowanego odpowiednio art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. skutkowało obowiązkiem Sądu oddalenia takiego wniosku dowodowego. Z kolei powołanie się we wniosku dowodowym na okoliczność nie mającą być udowodnioną w tym postępowaniu delibacyjnym uzasadniało ocenę Sądu pierwszej instancji, że wniosek taki w sposób oczywisty zmierzał do przedłużenia tego postępowania (art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k.). W tej sytuacji oddalenie wniosku dowodowego obrońcy było zasadne w postępowaniu mającym za przedmiot rozpoznanie wniosku prokuratora o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, zważywszy, że Sędzia podjął leczenie psychiatryczne od dnia 8 lutego 2017 r., a więc już po dacie wystąpienia inkryminowanych zdarzeń.

Nie doszło zatem do zarzuczonego w zażaleniu naruszenia art. 170 § 1 pkt 2 i 5 w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., ponieważ okoliczność objęta oddalonym wnioskiem dowodowym nie była istotną okolicznością, która miała być udowodniona w tym postępowaniu delibacyjnym.

Instytucja immunitetu sędziowskiego, jako jeden z elementów gwarancji niezawisłości sędziowskiej, ma służyć przede wszystkim interesowi wymiaru sprawiedliwości. Interes samego sędziego powinien być postrzegany przez pryzmat

drugiej racji istnienia tego immunitetu, a mianowicie domniemania uczciwości sędziego jako osoby o nieskazitelnym charakterze, spełniającej najwyższe wymagania zawodowe i etyczne. Z tego punktu widzenia umożliwienie poddania zarzutów stawianych sędziemu co do popełnienia czynu zabronionego pod osąd sądu karnego w postępowaniu karnym, w którym obowiązują zasady domniemania niewinności i tłumaczenia wszelkich niedających się rozstrzygnąć wątpliwości na korzyść oskarżonego, daje sędziemu możliwość pełnego przedstawienia i obronienia swoich racji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2004 r., SNO 28/04, OSNSD z 2004 r., z. II, poz. 37). Należy bowiem wziąć pod uwagę odmienną przedmiot orzekania przez sąd dyscyplinarny w postępowaniu w przedmiocie uchylenia immunitetu od orzekania przez sąd karny w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej nie oznacza uznania sędziego za winnego popełnienia przestępstwa w wyniku procesu karnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2002 r., SNO 23/02, OSNSD z 2002 r. z. I-II, poz. 32; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2014 r., SNO 48/14, niepubl.).

Zezwolenie sprowadza się do dania prokuratorowi możliwości wszczęcia postępowania przygotowawczego przeciwko sędziemu i postawienia mu zarzutów popełnienia czynu karalnego. Od tego momentu sędzia korzysta z praw strony w postępowaniu karnym, z całym dobrodziejstwem środków umożliwiających ich realizację.

Wydanie więc zaskarżonej zażaleniem uchwały nie naruszyło zasad procedowania określonych we wskazanych w zażaleniu przepisach k.p.k., w przedmiocie możliwości merytorycznego rozpoznania wniosku Prokuratora o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, i to nawet pod jego nieusprawiedliwioną nieobecność (art. 80 § 2 lit. e) u.s.p.).

Niniejsze postępowanie jest postępowaniem *quasi* dyscyplinarnym, a nie postępowaniem rozstrzygającym o odpowiedzialności karnej sędziego, a więc sąd dyscyplinarny nie musi w tym postępowaniu mieć pewności, że przestępstwo określone we wniosku zostało przez sędziego faktycznie popełnione. Sąd Dyscyplinarny powinien ocenić dowody przedstawione wraz z wnioskiem oraz

ocenić, czy przedstawiona we wniosku wersja wydarzeń jest wystarczająco uprawdopodobniona, a zachowanie cechuje się większym niż znikomy ładunkiem społecznej szkodliwości (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2016 r., SNO 17/16, niepubl.; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2017 r., SNO 49/17, niepubl.). Sąd Apelacyjny to uczynił.

Uwzględnienie zatem wniosku o uchylenie immunitetu może nastąpić także wówczas, gdy zostanie wykazane ponad wszelką wątpliwość, że nie zachodzą okoliczności skutkujące prawną niedopuszczalnością prowadzenia dalszego postępowania, ponieważ zebrane dowody dostatecznie uprawdopodobniają popełnienie przestępstwa o wyższym niż znikomy ładunku społecznej szkodliwości (uchwała Sądu Najwyższego - Sądu Dyscyplinarnego z dnia 29 kwietnia 2014 r., SNO 10/14 - niepubl.). To prowadzący postępowania przygotowawcze, a ewentualnie także sąd karny, powinny szczególnie skrupulatnie gromadzić materiał dowodowy, także oczywiście w zakresie pozwalającym na ocenę strony podmiotowej czynu, gdyż sąd dyscyplinarny nie ma obowiązku gromadzenia dodatkowych dowodów, a jedynie powinien ocenić dowody przedstawione wraz z wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej.

Zaskarżona zażaleniem uchwała Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...] jest więc merytorycznie zasadna i podjęta bez obrazy wskazanych w zażaleniu przepisów postępowania, a zatem Sąd Najwyższy zaskarżoną uchwałę utrzymał w mocy.

kc